

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 11. júna 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti — Smernica 2008/115/ES — Vrátenie neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín — Článok 7 ods. 4 — Pojem ‚riziko pre verejný poriadok‘ — Podmienky, za ktorých môžu členské štáty upustiť od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod alebo môžu poskytnúť lehotu kratšiu ako sedem dní“

Vo veci C-554/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad van State (Holandsko) z 23. októbra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 28. októbra 2013, ktorý súvisí s konaniami:

Z. Zh.

proti

Staatssecretaris voor Veiligheid en Justitie

a

Staatssecretaris voor Veiligheid en Justitie

proti

I. O.,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia A. Ó Caoimh (spravodajca), C. Toader, E. Jarašiūnas a C. G. Fernlund,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. októbra 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Z. Zh., v zastúpení: J. J. D. van Doleweerd, advocaat,

* Jazyk konania: holandčina.

- holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman, B. Koopman a C. Schillemans, splnomocnené zástupkyne,
 - belgická vláda, v zastúpení: C. Pochet, M. Jacobs a T. Materne, splnomocnení zástupcovia,
 - česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
 - grécka vláda, v zastúpení: M. Michelogiannaki, splnomocnená zástupkyňa,
 - francúzska vláda, v zastúpení: D. Colas a F.-X. Bréchet, splnomocnení zástupcovia,
 - poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, K. Pawłowska a M. Pawlicka, splnomocnení zástupcovia,
 - Európska komisia, v zastúpení: M. Condou-Durande a G. Wils, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 12. februára 2015,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, s. 98).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci dvoch sporov, a to jednak medzi Z. Zh., štátnym príslušníkom tretej krajiny, a Minister voor Immigratie en Asiel (minister pre imigráciu a azyl), ktorého nástupcom je Staatssecretaris voor Veiligheid en Justitie (štátny tajomník pre bezpečnosť a spravodlivosť) (ďalej spoločne len „Staatssecretaris“), a jednak medzi Staatssecretaris a I. O., štátnym príslušníkom tretej krajiny, vo veci rozhodnutí o zamietnutí poskytnúť týmto štátnym príslušníkom lehotu na dobrovoľný odchod a o uložení tým istým štátnym príslušníkom povinnosti bezodkladne opustiť územie Európskej únie.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 2, 6, 10, 11 a 24 smernice 2008/115 stanovujú:
 - „(2) Európska rada na zasadnutí 4. a 5. novembra 2004 v Bruseli vyzvala na zavedenie účinnej politiky odsunu a repatriácie založenej na spoločných normách pre osoby, ktoré majú byť vrátené humánnym spôsobom pri úplnom rešpektovaní ich ľudských práv a dôstojnosti.
 - ...
 - (6) Členské štáty zabezpečia, aby sa ukončenie nelegálneho pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín uskutočnilo prostredníctvom spravodlivého a transparentného postupu. V súlade so všeobecnými zásadami práva EÚ by sa mali rozhodnutia prijaté podľa tejto smernice prijímať na individuálnom základe a na základe objektívnych kritérií, čo znamená, že by sa malo zvažovať viac, ako len samotná skutočnosť nelegálneho pobytu. Pri používaní vzorových tlačív rozhodnutí vzťahujúcich

sa na návrat, a to rozhodnutia o návrate, rozhodnutia o zákaze vstupu, ak sa vydali a rozhodnutia o odsune, by členské štáty mali dodržiavať uvedenú zásadu a zabezpečiť plný súlad so všetkými uplatniteľnými ustanoveniami tejto smernice.

...

(10) Ak neexistujú dôvody domnievať sa, že takéto rozhodnutie oslabí účel konania o návrate, dobrovoľný návrat by mal mať prednosť pred núteným návratom a mala by byť poskytnutá lehota na dobrovoľný odchod. Malo by sa ustanoviť predĺženie lehoty na dobrovoľný odchod, ak sa to považuje za potrebné z dôvodu osobitných okolností jednotlivého prípadu. ...

(11) Na zabezpečenie účinnej ochrany záujmov dotknutých osôb by sa mal stanoviť spoločný minimálny súbor právnych záruk týkajúcich sa rozhodnutí vzťahujúcich sa na návrat. ...

...

(24) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie.“

4 Článok 1 smernice 2008/115, nazvaný „Predmet úpravy“, stanovuje:

„Touto smernicou sa ustanovujú spoločné normy a postupy, ktoré sa majú uplatňovať v členských štátoch na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade so základnými právami ako všeobecnými zásadami práva Spoločenstva a medzinárodného práva vrátane záväzkov týkajúcich sa ochrany utečencov a ľudských práv.“

5 Článok 2 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu.“

6 Podľa článku 3 uvedenej smernice:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

4. ‚rozhodnutie o návrate‘ je správne alebo súdne rozhodnutie, alebo akt, ktorým sa ustanovuje alebo vyhlasuje, že štátny príslušník tretej krajiny sa zdržiava na území neoprávnene a ktorým sa ukladá alebo ustanovuje povinnosť návratu;

...

8. ‚dobrovoľný odchod‘ je splnenie povinnosti návratu v rámci lehoty stanovenej na tento účel v rozhodnutí o návrate;

...“

7 Článok 4 tej istej smernice, nazvaný „Priaznivejšie ustanovenia“, vo svojom odseku 3 stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby bolo dotknuté právo členských štátov prijať alebo zachovať ustanovenia priaznivejšie pre osoby, na ktoré sa uplatňuje ak sú zlučiteľné s touto smernicou.“

- 8 Článok 5 smernice 2008/115, nazvaný „Zákaz vyhostenia alebo vrátenia, najlepšie záujmy dieťaťa, rodinný život a zdravotný stav“, stanovuje:

„Pri vykonávaní tejto smernice členské štáty zoberú náležite do úvahy:

- a) najlepšie záujmy dieťaťa,
- b) rodinný život,
- c) zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny

a dodržiavajú zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia.“

- 9 Článok 6 ods. 1 a 2 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Členské štáty vydajú rozhodnutie o návrate každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území bez toho, aby boli dotknuté výnimky uvedené v odsekoch 2 až 5.

2. Od štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu a majú platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, ktoré vydal iný členský štát, sa vyžaduje, aby bezodkladne odišli na územie tohto iného členského štátu. Ak dotknutý štátny príslušník tretej krajiny túto požiadavku nedodrží alebo ak sa z dôvodu verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti požaduje jeho bezodkladný odchod, uplatňuje sa odsek 1.“

- 10 Článok 7 tej istej smernice stanovuje:

„1. V rozhodnutí o návrate sa poskytne primeraná lehota na dobrovoľný odchod v dĺžke od siedmich do tridsiatich dní bez toho, aby boli dotknuté výnimky uvedené v odsekoch 2 a 4. členské štáty môžu vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch ustanoviť, že takáto lehota sa poskytne len na základe žiadosti dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny. V takomto prípade informujú členské štáty štátneho príslušníka tretej krajiny o možnosti predloženia uvedenej žiadosti.

Lehota ustanovená v prvom pododseku nevyklučuje možnosť, aby dotknutí štátni príslušníci tretej krajiny opustili členský štát skôr.

2. Členské štáty v prípade potreby predĺžia lehotu na dobrovoľný odchod o primeraný čas, v ktorom zohľadnia osobitné okolnosti konkrétneho prípadu, ako je dĺžka pobytu, existencia školopovinných detí a iné rodinné alebo sociálne väzby.

3. Počas lehoty na dobrovoľný odchod sa môžu uložiť určité povinnosti s cieľom vyhnúť sa riziku úteku, ako napríklad pravidelné hlásenie sa príslušným orgánom, zloženie primeranej finančnej zábezpeky, predloženie dokladov alebo povinnosť zdržiavať sa na určitom mieste.

4. Ak existuje riziko úteku alebo ak žiadosť o legálny pobyt bola zamietnutá ako zjavne neodôvodnená alebo podvodná, alebo ak dotknutá osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť, členské štáty môžu upustiť od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod alebo môžu poskytnúť lehotu kratšiu ako sedem dní.“

Holandské právo

- 11 Podľa § 12 ods. 1 úvodnej časti a písm. d) zákona z roku 2000 o cudzincoch (Vreemdelingenwet 2000), v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti v konaní vo veci samej (ďalej len „zákon o cudzincoch“), sa cudzinec, ktorý si pri vstupe splnil povinnosti, ktoré sa naňho vzťahujú pri prekročení hraníc, smie počas obdobia, ktoré sa stanoví na základe všeobecného správneho opatrenia, naďalej zdržiavať v Holandsku, pokiaľ nepredstavuje riziko pre verejný poriadok alebo národnú bezpečnosť.
- 12 Podľa § 61 ods. 1 tohto zákona cudzinec, ktorý sa v Holandsku nezdržiava oprávnené alebo sa tam zdržiava už neoprávnené, musí v lehote podľa § 62 tohto zákona z vlastnej vôle opustiť krajinu.
- 13 V súlade s § 62 ods. 1 uvedeného zákona musí cudzinec, proti ktorému bolo vydané rozhodnutie o návrate, z vlastnej vôle opustiť Holandsko v lehote štyroch týždňov. Týmto ustanovením bol do holandského práva prevzatý článok 7 ods. 1 smernice 2008/115.
- 14 Podľa § 62 ods. 2 toho istého zákona môže Staatssecretaris skrátiť cudzincovi lehotu podľa prvého odseku alebo na rozdiel od prvého odseku nariadiť, že cudzinec musí bezodkladne opustiť Holandsko, keď:
 - a) existuje riziko, že cudzinec unikne spod dohľadu;
 - b) žiadosť cudzinca o vydanie povolenia na pobyt alebo o predĺženie platnosti povolenia na pobyt bola zamietnutá ako zjavne nedôvodná alebo z dôvodu nesprávnych či neúplných údajov;
 - c) cudzinec predstavuje riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť.
- 15 § 62 ods. 2 zákona o cudzincoch bol prijatý s cieľom prebrať do holandského práva článok 7 ods. 4 smernice 2008/115.
- 16 Podľa § 62a ods. 1 Staatssecretaris písomne uloží cudzincovi, ktorý nie je štátnym príslušníkom členského štátu Únie a v Holandsku sa zdržuje už neoprávnené, povinnosť opustiť z vlastnej vôle Holandsko a informuje ho o lehote, počas ktorej je povinný túto povinnosť splniť.
- 17 S účinnosťou od 9. februára 2012 je v oddiele A3/3 obežníka o cudzincoch z roku 2000 (Vreemdelingencirculaire 2000, ďalej len „obežník o cudzincoch“) uvedené, že lehotu na odchod podľa § 62 ods. 2 zákona o cudzincoch možno skrátiť alebo nepriznať, ak cudzinec predstavuje riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť. Podľa tohto oddielu A3/3 sa za riziko pre verejný poriadok považuje každé podozrenie alebo každé odsúdenie z dôvodu konania, ktoré sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin. Aj súhlas so zmierním s cieľom vyhnúť sa trestu sa považuje za riziko pre verejný poriadok. Podozrenie musí byť schopný potvrdiť vedúci policajného orgánu.

Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

Skutkové okolnosti týkajúce sa pána Zh.

- 18 Pán Zh., štátny príslušník tretej krajiny, bol 8. júna 2011 počas tranzitu do Kanady zadržaný na letisku Schiphol (Holandsko), pretože cestoval s falošným cestovným dokladom. Rozsudkom Politierichter te Haarlem (Trestný súd v Haarleme) z 21. júna 2011 bol z dôvodu držby cestovného dokladu, o ktorom vedel, že je falošný, podľa § 231 ods. 2 holandského trestného zákonníka (Wetboek van Strafrecht) odsúdený na trest odňatia slobody v dĺžke dvoch mesiacov. Rozhodnutím zo 4. augusta 2011

Staatssecretaris nariadil pánovi Zh., aby bezodkladne opustil územie Európskej únie. Pán Zh. bol po výkone trestu odňatia slobody 5. augusta 2011 podľa § 59 ods. 1 úvodnej časti a písm. a) zákona o cudzincoch zaistený na účely odsunu.

- 19 Rozhodnutím z 2. septembra 2011 Staatsecretaris zamietol sťažnosť pána Zh. proti rozhodnutiu o návrate zo 4. augusta 2011, pričom sa opieral o to, že trestný čin, ktorý spáchal pán Zh., si vyžaduje, aby nebola poskytnutá lehota na dobrovoľný odchod. Rozsudkom z 8. novembra 2011 Rechtbank 's-Gravenhage (Okresný súd v Haagu) vyhlásil žalobu podanú dotknutou osobou proti tomuto rozhodnutiu za nedôvodnú.
- 20 Podľa Rechtbank 's-Gravenhage, keďže pán Zh. sa na území členského štátu zdržiaval neoprávnene, keďže nemá väzbu k občanovi Európskej únie a okrem toho bol z dôvodu držby cestovného dokladu, o ktorom vedel, že je falošný, odsúdený na trest odňatia slobody v dĺžke dvoch mesiacov, mohol Staatsecretaris usúdiť, že dotknutá osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115. Hoci Rechtbank 's-Gravenhage uviedol, že také konštatovanie nemôže zbaviť Staatsecretaris povinnosti uviesť dôvody, pre ktoré nebola pánovi Zh. poskytnutá nijaká lehota na dobrovoľný odchod, ten istý súd však usúdil, že okolnosti, ktoré uviedol pán Zh., neodôvodňovali to, aby sa Staatsecretaris odklonil od zásady, podľa ktorej sa lehota na dobrovoľný odchod neposkytne, ak existuje riziko pre verejný poriadok.
- 21 Pán Zh. podal proti rozsudku Rechtbank 's-Gravenhage odvolanie na Raad van State (Štátna rada).
- 22 Príkaz na zaistenie, ktorý bol vydaný voči pánovi Zh., bol 14. decembra 2011 zrušený z dôvodu jeho odsunu.

Skutkové okolnosti týkajúce sa pána O.

- 23 Pán O., štátny príslušník tretej krajiny, pricestoval do Holandska 16. januára 2011 s vízom na krátkodobý pobyt s platnosťou 21 dní. Dňa 23. novembra 2011 bol na základe § 300 ods. 1 a § 304 ods. 1 holandského trestného zákonníka zadržaný pre podozrenie zo spáchania násillia na žene v súkromí. Rozhodnutím z 24. novembra 2011 Staatsecretaris nariadil pánovi O., aby bezodkladne opustil územie Únie. V ten istý deň bola táto dotknutá osoba zaistená.
- 24 Rozhodnutím zo 17. januára 2012 Staatsecretaris zamietol sťažnosť podanú pánom O. proti rozhodnutiu z 24. novembra 2011 ako neprípustnú a subsidiárne ako nedôvodnú. Staatsecretaris sa opieral o to, že 23. novembra 2011 bol pán O. na základe § 300 ods. 1 a § 304 ods. 1 holandského trestného zákonníka zadržaný pre podozrenie zo spáchania násillia na žene v súkromí. Staatsecretaris tak usúdil, že pán O. predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115, a preto mu nemohla byť poskytnutá nijaká lehota na dobrovoľný odchod.
- 25 Uznesením z 1. februára 2012 voorzieningenrechter van de Rechtbank 's-Gravenhage (sudca okresného súdu v Haagu príslušný rozhodnúť o predbežnom opatrení) vyhlásil žalobu podanú pánom O. proti rozhodnutiu Staatsecretaris zo 17. januára 2012 za dôvodnú, zrušil toto rozhodnutie a Staatsecretaris uložil, aby prijal nové rozhodnutie pri zohľadnení rozhodnutia obsiahnutého v tomto uznesení. Konkrétne tento súd v prvom rade usúdil, že pán O. odôvodnil záujem na tom, aby sa rozhodlo o sťažnosti, ktorú podal, a že Staatsecretaris nesprávne vyhlásil túto sťažnosť za neprípustnú. V druhom rade uvedený súd konštatoval, že neexistujú nijaké všeobecné usmernenia pre skrátenie lehoty na dobrovoľný odchod v záujme verejného poriadku a že Staatsecretaris nedostatočne uviedol dôvody, pre ktoré pán O. predstavuje riziko pre verejný poriadok. Podľa toho istého súdu totiž zápisnica, v ktorej sa v podstate konštatuje, že pán O. bol zadržaný z dôvodu spáchaného násillia, nestačila na prijatie záveru, že verejný poriadok odôvodňuje neposkytnutie lehoty na dobrovoľný odchod. Rechtbank 's-Gravenhage v tejto súvislosti tiež zohľadnil skutočnosť, že Staatsecretaris nemal k dispozícii nijaké dôkazy, ktoré by preukazovali násillie vytkané pánovi O.

- 26 Staatssecretaris podal proti tomuto uzneseniu voorzieningenrechter van de Rechtbank 's-Gravenhage odvolanie na Raad van State.
- 27 Príkaz na zaistenie, ktorý bol vydaný voči pánovi O., bol 23. februára 2012 zrušený z dôvodu jeho vyhostenia.

Prejudiciálne otázky

- 28 Vnútroštátny súd spojil spory týkajúce sa pánov Zh. a O. na pojednávaní, ktoré sa konalo pred týmto súdom 10. júla 2013.
- 29 Uvedený súd uvádza, že smernica 2008/115 neobsahuje nijakú definíciu pojmu „riziko pre verejný poriadok“, ktorý sa nachádza v článku 7 ods. 4 tejto smernice, pričom ďalej uvádza, že vývoj tohto pojmu neposkytuje nijaký údaj o rozsahu tohto pojmu. Vnútroštátny súd poukazuje na to, že keďže toto ustanovenie neobsahuje ani nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov, treba v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora (pozri najmä rozsudky Ekro, 327/82, EU:C:1984:11, bod 11, a Brouwer, C-355/11, EU:C:2012:353, bod 36) tento pojem vykladať nezávisle a jednotne v súlade s jeho obvyklým zmyslom v bežnom jazyku a vzhľadom na kontext, v ktorom sa používa, ako aj ciele, ktoré sleduje právna úprava, ktorej je súčasťou.
- 30 Vnútroštátny súd z toho vyvodzuje, že na rozdiel od tvrdenia Staatssecretaris nie je na rozhodnutí členských štátov, aby pojmu „riziko pre verejný poriadok“ v článku 7 ods. 4 smernice 2008/115 priradili úplne vlastný obsah, ktorý vychádza výlučne z vnútroštátnej právnej úpravy.
- 31 Tento súd uvádza, že na základe článku 27 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46), článku 6 ods. 1 smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/006, s. 272), a článku 6 ods. 1 a 2 smernice Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny (Ú. v. EÚ L 251, s. 12; Mim. vyd. 19/006, s. 224) smie členský štát z dôvodov verejného poriadku obmedziť slobodu pohybu a pobytu občana Únie alebo jeho rodinných príslušníkov, odmietnuť priznať právne postavenie osoby s dlhodobým pobytom, zamietnuť žiadosť o vstup a pobyt rodinného príslušníka občana Únie a odobrať alebo odmietnuť obnoviť povolenie na pobyt rodinného príslušníka. Uvádza však, že pojem „dôvody verejného poriadku“ sa v uvedených smerniciach vykladá odlišne, pretože okolnosti, ktoré musí členský štát zohľadniť pri posudzovaní tohto pojmu, sa menia.
- 32 Vnútroštátny súd okrem toho uvádza, že účel, kontext a znenie uvedených smerníc sa podstatne odlišujú od účelu a kontextu smernice 2008/115. Zatiaľ čo sa smernice 2004/38, 2003/109 a 2003/86 týkajú legálneho pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, ako aj osôb s dlhodobým pobytom a ich rodinných príslušníkov v Európskej únii, smernica 2008/115 sa totiž týka návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa na území členského štátu Únie zdržiavajú neoprávnene. Neposkytnutie lehoty na dobrovoľný odchod štátnym príslušníkom tretích krajín, v prípade ktorých sa už preukázalo, že sa na území členského štátu zdržiavajú neoprávnene, predstavuje podľa tohto súdu menej reštriktívne opatrenie, než je rozhodnutie, ktorým sa odopiera, obmedzuje alebo ukončuje legálny pobyt na území členského štátu podľa smerníc 2004/38, 2003/109 a 2003/86.
- 33 Vnútroštátny súd sa teda domnieva, že vzhľadom na podstatné rozdiely medzi na jednej strane týmito tromi smernicami a na druhej strane smernicou 2008/115 by výklad pojmu verejný poriadok v zmysle smerníc 2004/38, 2003/109 a 2003/86 nemal slúžiť ako základ na účely výkladu pojmu verejný poriadok v zmysle smernice, o ktorú ide v konaní vo veci samej.

- 34 Konkrétne tento súd sa domnieva, že pojem „riziko pre verejný poriadok“, ktorý sa nachádza v článku 7 ods. 4 smernice 2008/115, možno vykladať extenzívnejšie než pojem „dôvody verejného poriadku“, ktorý sa nachádza v smerniciach 2004/38, 2003/109 a 2003/86, a to s tým dôsledkom, že samotné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny spáchal čin, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, by stačilo na prijatie záveru, že tento štátny príslušník predstavuje „riziko pre verejný poriadok“ v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115. Vnútroštátny súd sa však vzhľadom na pochybnosti, ktoré má v tejto veci, pýta Súdneho dvora, či toto ustanovenie treba vykladať takýmto spôsobom alebo či je potrebné, aby bola dotknutá osoba právoplatne odsúdená.
- 35 Vnútroštátny súd sa tiež pýta na to, aké ďalšie okolnosti, ktoré sú iné než skutočnosť, že štátny príslušník tretej krajiny je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bol za takýto čin odsúdený, musí vnútroštátny orgán zohľadniť v prípade, že posudzuje, či tento štátny príslušník predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115.
- 36 V tejto súvislosti tento vnútroštátny súd spresňuje, že pán Zh. pri výsluchu v rámci svojho zadržania na účely odsunu vyhlásil, že sa presúval do Kanady a nikdy nemal v úmysle zdržiavať sa na území Holandského kráľovstva. Pokiaľ ide o pána O., ten v rámci svojej žaloby tvrdil, že v súvislosti s otázkou rizika pre verejný poriadok sa neprávom neuskutočnilo nijaké individuálne posúdenie záujmov. Uvedený súd zastáva názor, že z rozsudku El Dridi (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268), zo smernice 2008/115, ako aj zo smerníc 2003/109 a 2003/86 by sa dalo prípadne vyvodiť, že členské štáty musia zohľadniť také okolnosti, akými sú povaha a závažnosť činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, čas, ktorý uplynul od spáchania tohto činu, a úmysel dotknutej osoby opustiť územie Únie.
- 37 Podľa tohto súdu tak riešenie sporov, o ktorých rozhoduje, závisí od výkladu článku 7 ods. 4 smernice 2008/115.
- 38 Za týchto okolností sa Raad van State rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Predstavuje štátny príslušník tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, riziko pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4 [smernice 2008/115] už preto, lebo je podozrivý zo spáchania trestného činu podľa vnútroštátneho práva, alebo si to vyžaduje, aby bol za spáchanie tohto činu odsúdený [trestným súdom], a musí byť v tomto prípade odsúdenie právoplatné?
 2. Zohrávajú pri posudzovaní otázky, či štátny príslušník tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4 [smernice 2008/115], okrem podozrenia alebo odsúdenia úlohu aj iné skutočnosti a okolnosti konkrétneho prípadu, akou je závažnosť alebo druh činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva trestá ako trestný čin, čas, ktorý uplynul od jeho spáchania, alebo úmysel príslušnej osoby?
 3. Zohrávajú skutočnosti a okolnosti konkrétneho prípadu, ktoré sú relevantné pri posudzovaní uvedenom v [druhej otázke], úlohu, aj pokiaľ ide o možnosť danú článkom 7 ods. 4 [smernice 2008/115], v prípade, že príslušná osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle uvedeného ustanovenia, a to pri voľbe medzi upustením od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod na jednej strane a poskytnutím lehoty na dobrovoľný odchod kratšej ako sedem dní na strane druhej?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 39 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej praxi, podľa ktorej štátny príslušník tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle tohto ustanovenia, a to z jediného dôvodu, že tento štátny príslušník je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bol za takýto čin odsúdený v trestnom konaní. Okrem toho sa v prípade, že by bol prijatý záver, že potrestanie v trestnom konaní je nevyhnutné, pýta, či musí byť toto potrestanie právoplatné.
- 40 V prejednávanej veci z informácií, ktoré počas pojednávania poskytla holandská vláda, vyplýva, že v čase, keď nastali skutkové okolnosti vo veci samej, prax Staatssecretaris spočívala v prístupe, ktorý je v podstate uvedený v obežníku o cudzincoch, podľa ktorého – ako vyplýva z bodu 17 tohto rozsudku – sa za riziko pre verejný poriadok považuje každé podozrenie potvrdené vedúcim policajného orgánu alebo každé odsúdenie z dôvodu konania, ktoré sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin.
- 41 Na úvod treba uviesť, že pojem „riziko pre verejný poriadok“ sa nenachádza medzi pojmami definovanými v článku 3 smernice 2008/115 a nie je ani definovaný v ostatných ustanoveniach tejto smernice.
- 42 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že určenie významu a rozsahu pojmov, pre ktoré právo Únie neobsahuje definíciu, sa musí zistiť podľa ich obvyklého významu v bežnom jazyku pri súčasnom zohľadnení súvislostí, v ktorých sa používajú, ako aj pri zohľadnení účelu sledovaného právnomu úpravou, v ktorej sa nachádzajú. Ak sú tieto pojmy uvedené v ustanovení, ktoré predstavuje výnimku zo zásady, musia sa okrem toho vykladať reštriktívne. Okrem toho preambula aktu Únie môže upresňovať jeho obsah (pozri v tomto zmysle rozsudok Wallentin-Hermann, C-549/07, EU:C:2008:771, bod 17 a citovanú judikatúru).
- 43 Treba tak najskôr uviesť, že smernica 2008/115 v kapitole II, nazvanej „Ukončenie nelegálneho pobytu“, stanovuje podmienky, za ktorých sa nelegálny pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa nachádzajú na území členského štátu, ukončí. Ustanovenia týkajúce sa dobrovoľného odchodu týchto štátnych príslušníkov, ktoré sa nachádzajú v článku 7 tejto smernice, bezprostredne nasledujú po ustanoveniach týkajúcich sa rozhodnutia o návrate, ktoré sa nachádzajú v jej článku 6.
- 44 Ako vyplýva z odôvodnenia 10 smernice 2008/115, až na výnimky treba uprednostniť dobrovoľné splnenie povinnosti vyplývajúcej z rozhodnutia o návrate, pričom článok 7 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že v tomto rozhodnutí sa poskytne primeraná lehota na dobrovoľný odchod v dĺžke od siedmich do tridsiatich dní (pozri rozsudok El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, bod 36).
- 45 Podľa článku 7 ods. 2 smernice 2008/115 členské štáty v prípade potreby predĺžia lehotu na dobrovoľný odchod o primeraný čas, v ktorom zohľadnia osobitné okolnosti konkrétneho prípadu, ako je dĺžka pobytu, existencia školopovinných detí a iné rodinné alebo sociálne väzby.
- 46 Článok 7 ods. 4 uvedenej smernice stanovuje, že členské štáty môžu len v prípade mimoriadnych okolností, ako je existencia rizika pre verejný poriadok, poskytnúť lehotu kratšiu ako sedem dní, prípadne upustiť od poskytnutia takejto lehoty (pozri v tomto zmysle rozsudok El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, bod 37). Ako uviedla generálna advokátka v bode 43 svojich návrhov, členský štát musí na to, aby sa mohol dovolávať uplatnenia výnimky stanovenej v tomto ustanovení z dôvodu existencie rizika pre verejný poriadok, byť schopný preukázať, že dotknutá osoba skutočne predstavuje takéto riziko.

- 47 Následne cieľom článku 7 smernice 2008/115 tým, že stanovuje, že členské štáty majú v zásade povinnosť poskytnúť štátnym príslušníkom tretích krajín s nelegálnym pobytom lehotu na dobrovoľný odchod, je najmä zabezpečiť dodržiavanie základných práv týchto štátnych príslušníkov pri vykonávaní rozhodnutia o návrate prijatého na základe článku 6 tejto smernice. V súlade s článkom 79 ods. 2 ZFEÚ je totiž cieľom uvedenej smernice, ako vyplýva z jej odôvodnení 2 a 11, zavedenie účinnej politiky odsunu a repatriácie založenej na spoločných normách a právnych zárukách, aby dotknuté osoby boli vrátené humánnym spôsobom pri úplnom rešpektovaní ich základných práv a dôstojnosti (pozri rozsudok Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, bod 38).
- 48 Z toho vyplýva, že hoci členské štáty môžu v súlade s vnútroštátnymi potrebami, ktoré môžu byť v jednotlivých členských štátoch a obdobiach rôzne, v podstate voľne stanoviť požiadavky verejného poriadku, nič to nemení na skutočnosti, že pokiaľ ide o Úniu, a najmä na účely odôvodnenia výnimky z povinnosti stanovenej s cieľom zabezpečiť dodržiavanie základných práv štátnych príslušníkov tretích krajín pri ich odsune z Únie, treba tieto požiadavky chápať reštriktívne, takže každý členský štát nemôže ich rozsah určiť jednostranne bez kontroly zo strany inštitúcií Únie (pozri analogicky rozsudok Gaydarov, C-430/10, EU:C:2011:749, bod 32 a citovanú judikatúru).
- 49 Napokon podľa odôvodnenia 6 smernice 2008/115 by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa ukončenie nelegálneho pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín uskutočnilo prostredníctvom spravodlivého a transparentného postupu. Podľa tohto odôvodnenia a v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie by sa tiež rozhodnutia prijaté podľa tejto smernice mali prijímať na individuálnom základe a na základe objektívnych kritérií, čo znamená, že by sa malo zvažovať viac, ako len samotná skutočnosť nelegálneho pobytu (pozri rozsudok Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, bod 40). Konkrétne, ako už Súdny dvor rozhodol, rešpektovanie zásady proporcionality musí byť zabezpečené vo všetkých štádiách postupu návratu stanoveného uvedenou smernicou, vrátane štádia týkajúceho sa rozhodnutia o návrate, v rámci ktorého sa dotknutý členský štát musí vysloviť k poskytnutiu lehoty na dobrovoľný odchod podľa článku 7 tej istej smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:68 PPU, bod 41).
- 50 V dôsledku toho treba usúdiť, že členský štát má povinnosť posúdiť pojem „riziko pre verejný poriadok“ v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115 na individuálnom základe, aby overil, či individuálne správanie dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny predstavuje skutočné a existujúce riziko pre verejný poriadok. Členský štát v prípade, že vychádza zo všeobecnej praxe alebo z akejkoľvek domnienky na účely konštatovania takého rizika bez toho, aby náležite zohľadnil individuálne správanie štátneho príslušníka a riziko, ktoré toto správanie predstavuje pre verejný poriadok, poruší požiadavky vyplývajúce z individuálneho preskúmania predmetného prípadu a zo zásady proporcionality. Z toho vyplýva, že samotná skutočnosť, že štátny príslušník tretej krajiny je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bol za takýto čin odsúdený, nemôže odôvodniť to, aby sa tento štátny príslušník považoval za riziko pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115.
- 51 Je však potrebné spresniť, že členský štát môže konštatovať existenciu rizika pre verejný poriadok v prípade odsúdenia v trestnom konaní, hoci ešte nenadobudlo právoplatnosť, pokiaľ toto odsúdenie spolu s ďalšími okolnosťami týkajúcimi sa situácie dotknutej osoby odôvodňuje také konštatovanie. Skutočnosť, že odsúdenie v trestnom konaní nie je právoplatné, nebráni tomu, aby sa členský štát odvolával na výnimku stanovenú v článku 7 ods. 4 smernice 2008/115. Ako totiž uviedla generálna advokátka v bode 65 svojich návrhov, taká podmienka nemá nijaký základ v znení tejto smernice a bola by v rozpore s cieľom sledovaným článkom 7 tejto smernice, ktorý spočíva v stanovení osobitnej lehoty na dobrovoľný odchod, pretože by hrozilo, že lehota stanovená na tento účel by bola prekročená v mnohých prípadoch v dôsledku dĺžky vnútroštátnych súdnych konaní.
- 52 Okrem toho samotné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny spáchal čin, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, môže spolu s ďalšími skutočnosťami týkajúcimi sa osobitného prípadu viesť ku konštatovaniu rizika pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4

smernice 2008/115, pretože – ako vyplýva z bodu 48 tohto rozsudku – členské štáty môžu v súlade so svojimi vnútroštátnymi potrebami v podstate voľne stanoviť požiadavky verejného poriadku, pričom ani článok 7 tejto smernice ani nijaké ďalšie jej ustanovenie neumožňujú prijať záver, že by odsúdenie v trestnom konaní bolo v tejto súvislosti potrebné.

- 53 V dôsledku toho vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či – ako sa zdá, že vyplýva zo spisu, ktorým disponuje Súdny dvor – posúdenia Staatssecretaris v prípade pánov Zh. a O., podľa ktorých títo páni predstavujú riziko pre verejný poriadok v Holandsku, vychádzali v prípade pána Zh. z jediného dôvodu, že bol odsúdený za to, že spáchal čin, ktorý sa podľa holandského práva potrestá ako trestný čin, a v prípade pána O. z jediného dôvodu, že bol podozrivý zo spáchania takého činu.
- 54 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej praxi, podľa ktorej štátny príslušník tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle tohto ustanovenia, a to z jediného dôvodu, že tento štátny príslušník je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bol za takýto čin odsúdený.

O druhej otázke

- 55 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 má vykladať v tom zmysle, že v prípade štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu a ktorý je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bol za takýto čin odsúdený v trestnom konaní, môžu byť ďalšie skutočnosti, ako sú povaha a závažnosť tohto činu, čas, ktorý uplynul od jeho spáchania, ako aj okolnosť, že tento štátny príslušník bol v čase, keď opúšťal územie tohto členského štátu, zadržaný vnútroštátnymi orgánmi, relevantné v rámci posúdenia toho, či uvedený štátny príslušník predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle tohto ustanovenia.
- 56 Na úvod treba uviesť, že relevantné skutočnosti na určenie toho, či existuje riziko pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115, v podstate nie sú totožné so skutočnosťami, ktoré sú relevantné na účely posúdenia existencie rizika úteku v zmysle tohto ustanovenia, pričom pojem „riziko úteku“ sa odlišuje od pojmu „riziko pre verejný poriadok“ (v súvislosti s pojmom „riziko úteku“ v zmysle uvedeného ustanovenia pozri najmä rozsudok Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, body 65 až 74).
- 57 Následne, ako vyplýva z bodu 50 tohto rozsudku, pri posudzovaní pojmu „riziko pre verejný poriadok“ v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115, treba vykonať posudzovanie na individuálnom základe s cieľom overiť, či individuálne správanie dotknutého štátneho príslušníka predstavuje skutočné a existujúce riziko pre verejný poriadok daného členského štátu.
- 58 Hoci je nesporné, že znenie článku 7 ods. 4 smernice 2008/115 nie je vo všetkých jazykových verziách totožné, keďže niektoré používajú pojem „nebezpečenstvo“, zatiaľ čo ďalšie obsahujú pojem „riziko“, treba v každom prípade – vzhľadom na obvyklý význam pojmov „nebezpečenstvo“ a „riziko“ v bežnom jazyku a pri súčasnom zohľadnení súvislostí, v ktorých sa používajú, ako aj pri zohľadnení účelu sledovaného právnomu úpravou, v ktorej sa nachádzajú, tak ako je uvedené v bodoch 43 až 49 tohto rozsudku – chápať tieto pojmy v zmysle ohrozenia.
- 59 Navyše osobitné posúdenie záujmov, ktoré sú vlastné ochrane verejného poriadku v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115, sa nemusí zhodovať s posúdeniami, ktoré vychádzajú z odsúdenia v trestnom konaní (pozri analogicky rozsudok Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, bod 27).

- 60 Za týchto podmienok treba usúdiť, že pojem „riziko pre verejný poriadok“, tak ako je stanovený v článku 7 ods. 4 uvedenej smernice, v každom prípade predpokladá popri porušení sociálneho poriadku, ktorým je každé porušenie zákona, existenciu skutočnej, existujúcej a dostatočne vážnej hrozby ovplyvňujúcej jeden zo základných záujmov spoločnosti (pozri analogicky rozsudok Gaydarov, C-430/10, EU:C:2011:749, bod 33 a citovanú judikatúru).
- 61 Z toho vyplýva, že v rámci posúdenia tohto pojmu je relevantná každá skutková alebo právna okolnosť týkajúca sa situácie dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorá môže objasniť to, či individuálne správanie tohto štátneho príslušníka môže predstavovať takú hrozbu.
- 62 V dôsledku toho v prípade štátneho príslušníka, ktorý je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bol za takýto čin odsúdený v trestnom konaní, patria v tejto súvislosti medzi relevantné skutočnosti povaha a závažnosť tohto činu, ako aj čas, ktorý uplynul od jeho spáchania.
- 63 Navyše v prejednávanom prípade zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že pán Zh. sa v čase, keď ho holandské orgány zadržali, presúval do Kanady. Okolnosť, že v čase, keď práve opúšťal územie Holandského kráľovstva, bol zadržaný, môže byť relevantná na účely určenia, či v čase, keď bolo voči nemu prijaté rozhodnutie o návrate, predstavoval riziko pre verejný poriadok tohto členského štátu, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu. V tejto súvislosti uvedenému súdu prináleží posúdiť každú skutkovú okolnosť a zhodnotiť váhu, ktorú treba pripísať uvedenej okolnosti v kontexte veci, o ktorej rozhoduje.
- 64 V prípade pána O. z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že Staatssecretaris nedisponoval nijakým dôkazom podporujúcim násilné správanie, ktoré sa vytyka dotknutej osobe. Táto okolnosť je relevantná na posúdenie toho, či dotknutá osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle článku 7 ods. 4 smernice 2008/115, pretože uvedená okolnosť súvisí s vierohodnosťou podozrenia zo spáchania činu vytykaného pánovi O., v dôsledku čoho môže objasniť to, či jeho individuálne správanie predstavovalo riziko pre verejný poriadok Holandska v čase, keď bolo voči nemu prijaté rozhodnutie o návrate.
- 65 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu a ktorý je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bola za takýto čin odsúdený v trestnom konaní, môžu byť ďalšie skutočnosti, ako sú povaha a závažnosť tohto činu, čas, ktorý uplynul od jeho spáchania, ako aj okolnosť, že tento štátny príslušník bol v čase, keď opúšťal územie tohto členského štátu, zadržaný vnútroštátnymi orgánmi, relevantné v rámci posúdenia toho, či uvedený štátny príslušník predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle tohto ustanovenia. V rámci tohto posúdenia je prípadne tiež relevantná každá skutočnosť, ktorá sa týka vierohodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu, ktoré sa dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny vytyka.

O tretej otázke

- 66 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 má vykladať v tom zmysle, že využitie možnosti, ktorú toto ustanovenie ponúka, a to upustiť od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod v prípade, že štátny príslušník tretej krajiny predstavuje riziko pre verejný poriadok, si vyžaduje nové preskúmanie skutočností, ktoré už boli skúmané na účely konštatovania existencie tohto rizika.

- 67 V prejednávacom prípade holandská vláda vysvetľuje, že konštatovanie rizika pre verejný poriadok v praxi síce predstavuje všeobecne dôvod na to, aby príslušné vnútroštátne orgány neposkytli dotknutému štátnemu príslušníkovi lehotu na dobrovoľný odchod, avšak tieto orgány sa od tohto pravidla môžu odchýliť v prípade, že to odôvodňujú osobitné okolnosti veci, pričom v takom prípade je priznaná lehota 28 dní.
- 68 Najskôr treba uviesť, že článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 stanovuje, že členské štáty „môžu upustiť od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod alebo môžu poskytnúť lehotu kratšiu ako sedem dní“, bez toho, aby však spresnil spôsob, akým sa táto voľba má uskutočniť.
- 69 Následne, ako už rozhodol Súdny dvor, z práva byť vypočítaný pred prijatím rozhodnutia o návrate vyplýva príslušným vnútroštátnym orgánom povinnosť umožniť dotknutej osobe vyjadriť svoj názor na podrobnosti týkajúce sa jej návratu, t. j. na lehotu na odchod a dobrovoľnú alebo nútenú povahu návratu (pozri rozsudok Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, bod 51). Navyše, ako vyplýva z odôvodnení 2, 6, 11 a 24 smernice 2008/115, ako aj z jej článku 5, v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie, vrátane zásady proporcionality, sa majú rozhodnutia prijaté podľa tejto smernice prijímať na individuálnom základe a pri náležitom zohľadnení základných práv dotknutej osoby.
- 70 Z uvedeného vyplýva, že členský štát nemôže automaticky prostredníctvom regulácie alebo praxe upustiť od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod v prípade, keď dotknutá osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok. Správne uplatnenie možnosti stanovenej na tento účel v článku 7 ods. 4 smernice 2008/115 si vyžaduje, aby sa na individuálnom základe overilo, či by absencia takejto lehoty bola zlučiteľná so základnými právami tejto osoby.
- 71 Vnútroštátnemu súdu prináleží preskúmať, v akom rozsahu je postup návratu, ktorý sa uplatňuje v Holandsku, v súlade s požiadavkami uvedenými v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.
- 72 Napokon, ako vyplýva z bodu 47 tohto rozsudku, hoci členské štáty majú v zásade povinnosť poskytnúť štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorým je určené rozhodnutie o návrate podľa článku 6 smernice 2008/115, lehotu na dobrovoľný odchod s cieľom zabezpečiť dodržiavanie základných práv týchto štátnych príslušníkov pri vykonávaní takeého rozhodnutia, zo znenia článku 7 ods. 4 tejto smernice, ako aj zo všeobecnej štruktúry tohto článku vyplýva, že účelom výnimky stanovenej v tomto odseku 4 je umožniť dotknutému členskému štátu dohliadať na dodržiavanie svojho verejného poriadku.
- 73 V dôsledku toho, ak sa na základe preskúmania, ktorého požiadavky boli spresnené v rámci prvej a druhej prejudiciálnej otázky, ukáže, že dotknutá osoba predstavuje skutočné a existujúce riziko pre verejný poriadok, článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 stanovuje možnosť upustiť od poskytnutia dotknutej osobe lehoty na dobrovoľný odchod. Táto možnosť je dôsledkom existencie tohto rizika a dotknutý členský štát ju teda môže pri dodržaní všeobecných zásad práva Únie a základných práv dotknutej osoby uplatniť bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové preskúmanie skutočností, ktoré boli použité ako relevantné na účely konštatovania existencie takeého rizika.
- 74 Vzhľadom na to má dotknutý členský štát možnosť zohľadniť uvedené skutočnosti, ktoré môžu byť relevantné najmä v prípade, ak tento členský štát zhodnotí, či je potrebné poskytnúť lehotu na dobrovoľný odchod kratšiu ako sedem dní.
- 75 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že využitie možnosti, ktorú toto ustanovenie ponúka, a to neposkytnúť lehotu na dobrovoľný odchod v prípade, že štátny príslušník tretej krajiny predstavuje riziko pre verejný poriadok, si nevyžaduje nové preskúmanie skutočností, ktoré už boli skúmané na účely konštatovania existencie tohto rizika. Akákoľvek právna úprava alebo prax členského štátu v danej oblasti však musí zaručiť, aby sa na individuálnom základe overilo, či je absencia takejto lehoty zlučiteľná so základnými právami tohto štátneho príslušníka.

O trovách

- ⁷⁶ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. Článok 7 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej praxi, podľa ktorej štátny príslušník tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle tohto ustanovenia, a to z jediného dôvodu, že tento štátny príslušník je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bol za takýto čin odsúdený.
2. Článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu a ktorý je podozrivý zo spáchania činu, ktorý sa podľa vnútroštátneho práva potrestá ako trestný čin, alebo bola za takýto čin odsúdený v trestnom konaní, môžu byť ďalšie skutočnosti, ako sú povaha a závažnosť tohto činu, čas, ktorý uplynul od jeho spáchania, ako aj okolnosť, že tento štátny príslušník bol v čase, keď opúšťal územie tohto členského štátu, zadržaný vnútroštátnymi orgánmi, relevantné v rámci posúdenia toho, či uvedený štátny príslušník predstavuje riziko pre verejný poriadok v zmysle tohto ustanovenia. V rámci tohto posúdenia je prípadne tiež relevantná každá skutočnosť, ktorá sa týka vierohodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu, ktoré sa dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny vytýka.
3. Článok 7 ods. 4 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že využitie možnosti, ktorú toto ustanovenie ponúka, a to neposkytnúť lehotu na dobrovoľný odchod v prípade, že štátny príslušník tretej krajiny predstavuje riziko pre verejný poriadok, si nevyžaduje nové preskúmanie skutočností, ktoré už boli skúmané na účely konštatovania existencie tohto rizika. Akákoľvek právna úprava alebo prax členského štátu v danej oblasti však musí zaručiť, aby sa na individuálnom základe overilo, či je absencia takejto lehoty zlučiteľná so základnými právami tohto štátneho príslušníka.

Podpisy